

QWARTALS-BILAGA TILL CARLSCRONA WECKOBLAD

Årgång 2 N:o 1 Anno 1781 Pris: 5 Shilling

Högt År(r)ade Läsare,

Det är för Vår härvarande Tidnings-Redaction såwähl ett lika agreabelt Nöje som en hugnelig Nåd att härmed få påbörja ännu en Åhr-Gång af Vårt Wecko-Blads Qwartals-Bilaga och dymedelst, liksom under det föregående Åhret, wara i Stånd att till Vår trogna Läse-Krets i all Ödmjukhet framlägga diwerse förhoppningswis läswärda Articular samt diwerse Nyheter af allmänt Intresse.

Till yttermera wisso afvser Wi äfvenledes att låta Vår Bilaga nyttjas till ett öppet Forum för såväl Läsarena Sjelfva som för öfvrig Gemenhet, hvarigenom Den som så åstundar gifves Möjligheten att uti Vårt Blad införa något efter eget Önskemål utan att Vår Redaction därfwid fäster något Afvseende hvid detta, oafvsett hur å ena Sidan hufvudlösst eller å den andra wählbetänt Wederbörandes Inlaga än må framstå, förutsatt att det Införda håller sig inom Lagarnas och Anständighetens Gränser.

Med den allra utmärktaste Hög-Aktning

Herr Rodolphe Jeansson von Prahlenschreiber, Hufvud-Redacteur

* * * * *

För ett stilla Hushåll är på Bredgatan 5 Camrar och Sahl, alla med Tapeter och nya Eldstäder försedde, att hwid nästkommande Helg att tillträda emot billig Hyra, hwarom Underrättelse fås af Rewisoren Hagerman.

Om någon beskedlig Gosse som är försedd med godt Bewis samt kan wähl läsa och skrifwa, något stor till Wäxten om 15 å 16 Åhr, skulle åstunda lära en hederlig Profession, så kan han anmäla sig på Bok-Tryckeriet, hwarest han får Underrättelse.

Hos Handelsman Holmström i Tullförwaltaren Lindbergs Hus finnes inkomne friska Ostron till Salu, uti Fastager och stycketals för billigt Pris.

Moralisk Dygd-Betraktelse i poetisk Form

Den som med Swek och List Sin Lefvnads Tid förnöter
Och vågar Lifv och Blod för Nästans Olycks-Fall
Han rusar till Sitt Straff och sjelfv Sin Ofärd möter;
Han ställes som en Skälm på Skammens höga Pall.
Men Ärlighet, Du ädla Krydda, Kom, slå Ditt läger
kring min Hydda, Du andas gott och menar wähl;
Du spottar åt allt swekfullt Smicker! Säll Den som ärlig,
redlig, skicker, Den kallas rätt en dygdig Själ!

* * * * *

Noterat

Den 1:e Januari: NyårsDagens Afton voro Stadens förnämsta Personer församlade hos ÖfversteLieutenant Eneskiöld, hwarwid sedwaligt NyÅrsCalas firades under de agreablaste Former och med allmän tillbörlig Munterhet.

Några Synpunkter afvseende Qwinno-Könets beklageliga Fåfänga, lämnade af en Herre, wilken om detta Oskick alltför länge tigit hafver

Huru mycken Tid hvarvt Fruntimmer af någorlunda Ställning hwid Sin Spegel och Nattduks-Bord wanligen förspiller, torde wara de flesta nogsamt bekant; Liksom att särskilt de bland dem, som älska att låta wisa sig i allehanda publica Sammanhang - hwilket wähl torde wara det stora Fler-Talet - ingalunda försumma att kläda och pryda sig på det allra nättaste. Och på slikt Sätt förnöta dessa Warelsor icke blott skamligen sin ädla Tid, utan hafwa dessutom rentafv Mage att påstå, att de densamma wähl och hederligt begagnat hafva.

Ty så långt lærer det numera hafva gått, att den enda Konst, hwaruti vår Tid will att ett Qwinn-Folk skall warda fullkomligt hemmastadd, och den enda Wetenskap, om hwilken de winnlägga sig om att inbördes täfvla i, är Konsten att wähl kläda Sig.

Något måste man wäl wisserligen öfverse med slika unga Fruntimmer, wilka hellre med en anständig Prydnad underhjälpa Deras medfödda Fägring, än genom Wårdslöshet skämma och förspilla den Behaglighet, wilken Naturen dem wisserligen hafva förlänat. Men detta kan icke på långt när ursäcka den alltför stora Sorgfällighet samt oförswarliga Tid och Penning-Spillan, som därtill förnötes, men likafullt dock långt mindre uträttar, än om de uti detta Afvseende wore equiperade med Omdöme att bruka en förständig Måttlighet. Detta saknas dem, såwähl af Födsel som af ohejdad Wana - ty de äro ju blott Fruntimmer!

En bildad Herre som alltför wiss om Qwinno-Könets lätt wäckta Wrede åstundar att förblifwa Anonym

U P P L Y S E S

I Anseende till förestående Bouppteckning efter afvledne Lectoren wid Kongl. Amiralitets Cadet Corpsen Johan Gustaf Segolström, behagade De som sig weta i Sterb-Huset wara skyldige eller hafwa några Fordringar, Sig inom Den 15 nästkommande Februari uti Sterb-Huset anmäla, äfwen som De, hwilka til Låns bekommit några Chartor eller Böcker, att inom bemälte Tid dem återlämna.

<<<<<<< >>>>>>>

Wid en Sammankomst hos HandelsMan Wolff blefv en af Sällskapet i Mistning af en Hatt, förmodligen af Miss-Tag; Hatten war efter nuwarande Bruk samt kantad med Band runt omkring Karmen, fordrad med gult Glans-Lärft o 2:ne Slag omwirad Cordong om Kullen; D:o en Herr-Paraply med wit Ben-Knopp.

<<<<<<< >>>>>>>

Nästkommande Torsdag och Fredag i denna Månad blifver under För- och Eftermiddagarne Auction å Hästö, hwarwid kommer att försäljas Silfwer, Koppar, Tenn, Mässing, Järn och Bleck Saker, Säng och Lin-Kläder, samt allehanda Meubler och Husgeråds-Saker till den mestbjudande.

<<<<<<< >>>>>>>

Diktat om den falska Wänskapen

När Wänskap som Flaggan sig wrider för Winden, som häftigt blås,
Då ser jag att Godtrogen lider, och Mun-Wäder lätteligt fås.
Då faller jag sakta mitt Anckar, samt gläds öfver lyckelig Färd
Men gitter ej bry mina Tanckar, med Den, som ej Wänskap är wärd.

<<<<<< >>>>>>

Några Goda Hus-Råd

Att spotta tre gånger öfver den wenstra Armen, är ett mycket säkert Råd när man hafver fått en Sticka i Ögonen. Att nysa tre gånger om Måndags morgon är ett mycket godt Omen. Den som iakttager tre Fredags Mornar att sätta den högra foten först utur Sängen kan wara wiss om att blifwa befriad från Likbornar ett helt Åhr. Den Mans-Person, som nyser tre gånger om Mårgonen när han will stå upp, måste lägga sig igen och sofwa tre Timmar; ty annars will Hans Hustru råda i Huset en hel Wecka. För Ben i Halsen skall man taga ett Ben af samma Fisk och sticka ner uti Peruken eller i Hår-Fronten, då Benet i Halsen straxt skall lossna. Äfven när en Nål kommer i Halsen, eller hwad det än kan wara, för att det måtte komma bort skall man gifwa Patienten Drufwor.

<<<<<< >>>>>>

**Nästkommande Söndag Den 15:e uppföres fullstämmig Passions-
Musique med Sång-Stycken i Herr Handelsmannen Wulfs Hus hwid
Madens Twär-Gränd kl. 4 Efter Middagen, som sedermera continuerar
alla Söndagar till och med Lång-Fred-Dagen, tillsammans utgörande
6 Concerter. Billetter betalas efter Wahnligheten med 8 Shilling,
men Abonnements Billetter för alla 6 Concerterna fås hos
Major Anckarloo för 40 shilling.**

<<<<<< >>>>>>

Åter-Blick på det senaste Decenniet utaf Hans Majestait Konung Gustaf III:s hittillswarande nådeliga Regerings-Tid - Första Delen af Trenne

Då Hans Majestait salig Konung Adolf Fredric lika hastigt som oförmodat afvled i Februari Månad Åhr 1771, kallades Hans Höghet dåwarande Cron-Prins Gustaf, som tillfälligtwis uppehöll Sig i Paris, genast till Stockholm för att efterträda Dess sorgeligen bortgångne Fader som Landets Styres-Man.

Wårt Swenska Rike befann hwid den Tiden i en synnerligen brydsamt Belägenhet. Den Fransyska Nationen stödde nämligen ifvrigt den nytillträdde unge Monarken i Afvsikt att förhindra det Ryss-wänliga Möss-Partiet att återtaga Machten wid den stundande Riks-Dagen. Emellertid wisade sig Mössorne wara i Majoritet inom de ofrälse Ständen, och Mer-Parten af Partiets Ledare continuerade ogenerat Samarbetet med det Ryska Sände-Budet i Stockholm, hwilket nyttjade afsewärda Penning-Medel härtill i Syfte att gynna de Ryska Intressena med dess försåtliga Inblandning i Wårt Lands Inrikes-Politik.

Samtidigt dominerades Adels-Ståndet af Hattarne, hwars Privilegier länge Stuckit i Motståndarnas Ögon, synnerligen Ensam-Rätten till de högre Ämbetena. Då denna Förmån häftigt angreps utaf Mössorne, föranledde detta Hattarne att söka Stöd hos Den Konungliga Machten för dessa Privilegiers Bibehållande. Till yttermera wisso hade wid det Laget det commercielt inriktade högre Borgare-Ståndet ledsnat vid den orediga Finans-Politiken med dess ideliga Om-Kastningar af Penning-Wärdet, då det i Riket ömsom rått Inflation, ömsom Deflation, med swåra Följder för det Swenska Affairs-Lifvet. Den swåra Antagonismen mellan Partierna kom därigenom att sammanfalla med Stånds-Motsättningarne mellan Frälse och O-Frälse.

Den Polska Nationens partiella Delning Sommaren 1772, då de aggressiva omkringliggande Grannarne Preussen, Ryssland och Öster-Rike i en gemensam Action likt en glupsk Warg-Flock kastade Sig öfver Det Polska Territoriet och togo war Sin rejäl Muns-Bit af Detsamma, framstod som ett afvskräckande Exempel på wad som äfven skulle kunna hända Den Swenska Nationen till Följd af Dess Splittring. Till Råga på allt Elände drabbades vårt Land dessutom wid den Tiden af svår Miss-Wäxt med ty åtföljande Svält för den fattigare Delen af Befolkningen. Situationen syntes därför så allvarlig, att ett snabbt Ingripande för Dess Upphjälpande syntes wara af Nöden.

Hans Majestait ansåg det då högst necessairt att taga ett fastare Grepp om Rodret hwad afvser Landets Styrning, och beslöt därför att proba en Stads-Coupe. I Samband med den under Sen-Sommaren pågående Riks-Dagen i Hufvud-Staden lyckades det därvid den unge Konungen att Den 19 Augusti genomföra en oblodig. Herrarna i Rikets Råd hade nämligen samma Dag fattat Misstankar om att något suspect war i Görningen och därför församlats å Stockholms Slott, wilket föränletts af de nåtts af Underrättelser från Christianstad om att ett militairt Macht-Öfvertagande därstädes företagits - hwilket skulle wisa sig wara en Del af Den Kongliga Planen - och insett att någon samhällsomstörtande Action sannolikt war i Görningen.

Deras församlade Belägenhet å Slottet gafv då Hans Majestait ett excellent Tillfälle att, med Hjelp utaf Slottets Wackt-Styrka, som Konungen dessförinnan lyckats persuadera att stödja Hans Coupe, helt sonika låta låsa in De Höga Herrarna i den Sal de sutto i, wilken således hux flux kom att fungera som en Arrest-Lokal, då de ju härigenom beröfvades all Contact med Ytter-Verlden. Under Återstoden af Dagen continuerade Den Unge Konungen Dess Campagne bland Hufvudstadens öfvriga Troupper, wilka gáfvo Honom Sitt fulla Stöd, ett Stöd som äfven Allmänheten med Éntousiasme samt med frequenta Hurra- resp. Lefve-Rop instämde i.

Sålunda genomfördes utan minsta Blods-Spillan under denna minnesvärda Augusti-Dag, en Räddningens Dag för hela Vårt Rike, en Konglig Stads-Coupe, som änteligen bringade Ordning i det oroliga Konunga-Riket Sverige. Därigenom kan det sägas att Vår Vördade Unge Monark gjorde Verklighet utaf en länge närd Konungslig Önskan, nämligen de secreta Planer på att medelst en liknande Coupe utöka Den Kongliga Machten, hwilka Konungens Föräldrar under Deras Regerings-Tid hyst, men som snöpligt nog i Åhret 1756 blefvo afvslöjade och näpsta, till stor Nesa för synnerligen den dåwarande Drottningen.

I de båda följande Numren utaf Vår TidningsBilaga blifver publicerade Articular, hwilka redogöra för de wiktigaste Samhälls-Reformer, som Hans Majestait Konungen låtit genomföra under Dess första Tio År som Regent.

* * * * *

**I Anledning af Vår Nådige Konung Gustaf III:s Namns-Dag
Den 24:e Januari frambäres i all Ödmjukhet af Vår samlade
Tidnings-Redaction Följande underdåniga Hyllnings-Wers:**

**Swea önskar glader Landets Hulde Fader
Milde Kong och Drott, stora Wasars Like:
Lefwe I Sitt Rike Säll I högsta Mått!**

S L U T

*QWARTALS-BILAGA TILL
CARLSCRONA WECKOBLAD
Årgång 2 N:o 2 Anno 1781 Pris: 5 Shilling*

Högt Ärade Läsare,

Till Allmänhetens Underrättelse lämnas den Upplysningen, att En Hwar som behagar skrifwa och gagna det Allmänna med uppbyggeliga, nyttiga och nöjsamma Ämnen, ehwad det wara månede, som icke är stridande emot Religion, Öfwerheten och dess Lagar, kan emot billig Betalning eller ock gratis allt efter dess Innehåll sådant i desse Blader få införa; försäkrandes att Auctorernes Namn och Caractère skal blifwa förtegit om så åstundas, enligt hwad Kongl. Maj:ts Tryck-Frihets-Förordning derom stadgar.

Med den allra utmärktaste Hög-Aktning
Herr Rodolphe Jeansson von Prahlenschreiber, Hufvud-Redacteur

K U N G Ö R E L S E

Som Stads-Fiscalen wählbetrodde Herr Mathias Halén anmält, att den härstädes förkastliga Sed-Wahnan att wid Bröllop och andra Tillfällen skjuta och kasta Brännare, Swärmare och Granater långt in på Nätterne alltmer tilltagit, Innewähnarne och i synnerhet de näst omkring Bröllops-Huset omkringboende till Skräck och Oro; Därför blifwer sådant Skjutande och eldfängde Sakers Kastande härmedelst hwid 5 Riksdalers Wite förbudet, så skall den som bewisligen upptäcker och angifwer Förbrytaren njuta Hälften af Witet, och den andra Hälften delas lika emellan Stadens Hospital och Åklagaren.

Herr Lands-Höfdingen JOHAN von RAJALIN

*Citat af Hans Majestaits Konungens Dop-Sentens att nyttjas till
Namn-Gifvning af de Linje-Skepp, wilka komma att construeras
enligt Trolles och Chapmans af Konungen approberade Plan:*

*Cron-Prins Gustaf Adolf styr Fädernes-Landet med Ömhet och
Rättvisa, Dygd och Ära; Välj Försiktighet, Dristighet, Manlighet,
Tapperhet, Enighet och Ståndaktighet till Råd-Gifvare,
för att uppnå Styrka och Seger till Ett Gott Samvete.*

*Som Upplysning kan tilläggas, att ofvannmända Plan till sitt
Hufvud-Innehåll innebär Ny-Construktion av 15 Linjeskepp
samt 12 tunga och 4 lätta Fegatter.*

*Torsdagen den 19:e uti innewahrande Månad kl. 9 För-Middagen, blifwe hos
Handelsmannen Herr Gulin, som är boende i Hörnet af Skomakare och Skeppare Gatorne,
allehanda Meubler och Husgeråds Saker genom Auction till den mästbjudande att försäljas.*

KUNGÖRELSE

Som Magistraten med Miss-Nöje måst förnimma att de flesta Hus-Ägare efter hwarannan utfärdade På-Bud och Kungörelser blifvit pålagda att förbättra och i Stånd sätta Deras bristfällige Gator, men detta icke medfört förmodad Åtgärd och Werkställighet, hwarigenom Staden är wahnprydd, förnya Wi dessa På-Bud i wilket Afvseende främst afvses the wid LandBro-, Runnaby-, Drottninge-, BorgMästare- och Wittus-Gatorne samt på Pott- och Pantare-Holmen befintlige wid Wite ofelbart och de öfvrige från senare Dag.

CARLSCRONA BORGMÄSTARE OCH RÅD

På en Gård å BorgMästare Gatan blifver visat:

Icke allenast ett besynnerligt Djur, kallat Dromedar, eller möjligen Camel, som är 4 Alnar högt, hafver ganska litet Hufvud, likt ett Fårs, Öfver-Läppen klufven, samt 2:e Knölar på Ryggen; Utan ock en Apa samt Hundar, wilka med Dansande roa respectifve Åskådare; Till Slut blifver äfven Björn-Dans. De exotiqua Warelserna kunna begapas hvarje Timme på Dagen. Priset är 4 Shilling för den förnämre Publiquen och 4 Styfver för gement Folk,

Några nyligen timade Händelser att notera

Den 23:e April firade Herr Varfvs-Amiralen Carl Tersmeden sin 66:e Födelse-Dag i President-Huset vid Amiralitets-Slätten med Wänner, hwarvid en nykomponerad Wisa framfördes; Dessutom gjorde Regements-Musiquen Upp-Wachtning med Chorus.

Den 30:e Majus war Flottan redo för Årets Uppdrag till Sjöss genom att ÖrlogsEsquadern nu sågs ligga i Linea de Bataille.

Den 31:e Majus ankom ifrån DjurGårdsWarfvet i Stockholm Herr UnderSkeppsByggMästaren Joachim Neuendorff med Dess Hushåll och Bohag. Dess Bo-Ställe blifver å Det Nya Varfvs-Chefs-Bostället å Branta Berg, wilket nu torde vara i det närmaste färdigbyggt. Enligt Malicen ses dock Dess ingångna Giftermål med Dess Chef Chapmans Hus-Hållerska Lisa Lindberg som ett minst sagt curieust Arrangemang, då ju Damen i Fråga enligt Ryktet hittills lefvt i - och äfven framgent torde fortlefva - i en tämligen intim Relation med Herr Chapman. Saken torde föranleda förnyat Sqwaller i detta nog så piquanta Ämne.

Den 4:e Juni ankom till Carlscrona Hans Majestait Konungen i Sällskap med Hans Excellence Grefve Brahe, hwarvid Flottan inspecterades och Conceiller företogs med Dess Ledning; Det Höga Besöket blefv dock synnerligen kort, ty redan Den 6:e Juni skedde Konungens Af-Resa från Wår Örlogs-Stad.

Dessutom meddelas, att å Herr Härads-Höfvding Anders af Håkanssons i Året 1779 inköpta Egendom Spandelstorps gård uppföres för närwarande såwähl en prachtfull Herr-Gård som tvenne Flygel-Byggnader.

Om någon som kan läsa, sjunga och någorlunda skrifwa, will åtaga sig de Syslor, som den med Döden afvledne Studenten Malm förrättat, kan denne ju förr dess hellre anmäla Sig hos Herr Doctoren och Super-Intendenten. En Ung-Karl åstundar en ung, snygg och beskedelig Jung-Fru, som är fallen för Handel och will åtaga Sig med en nått och hederlig Rörelse bewista Marknader; Widare Underrättelse härom fås på Bok-Tryckeriet.

Ett wählbildat Fruntimmers Swar till den Herre hwilken i den föregående Bilagan ondgjorde Sig öfwer Qwinno-Könets Fåfänga

På Grund af Mans-Könets Öwer-Macht såwähl formellt som reellt gifver Lifvet Själfvt oss Fruntimmer många ledsamma Timmar. Dessa Miss-Förhållanden måste Wi Qwinnor, så långt möjligt är, söka att förekomma; Och rätta Medlet därtill är att äga Kunskap om huru Wi nyttigast skola kunna ändra dem.

Som Swar på ofvannämnde impertinente Herres förnumstige Påståenden i den förra Bilagan skulle Man wilja genmäla, att Konsten att kläda Sig nått och prydligt såwähl till Wår egen Fägnad som till Männens Behag är - om den rätt brukas - ett Medel ej blott till Qwinnans Sjelfv-Känsla, utan äfvenledes till wiss Macht öfwer Man-Folkens Sinne. På hwad Wad annat Sätt kunna Wi annars gifwa Dem någon Sorts Motstånd mot det allmänna Tyranni som De utöfwar medelst Sina oräkneliga Förtryckar-Metoder?

Ty genom Männens fördärfvlige Influéce erhålla Wi så att säga omärkligt med Moders-Mjölken wissa förutfattade Meningar, wilka blifwa antagna såsom naturliga Begrepp. Blygsamheten, till exempel, blifwer hos Oss nästan såsom medfödd, då den ju inpräglas hos alla Flickor redan under Barndomen. Den blifwer som bekant lika tidigt inplantad i Oss, föregifvandes att den är Wår sanna Natur, alldeles så som Äran, parad med Dristigheten, lika tidigt blifwer inplantad i Gossarne.

På samma Sätt förhåller det sig med andra förutfattade Meningar. Blott genom förnuftiga Överläggningar upphöja Wi Oss understundom öfwer några af dem, hwilka ju, då de närmare skärskådas, wisa sig strida mot det sunda Förnuftet. Få Personer äro i Stånd att skilja dessa Föreställningar ifrån dem, hvars Bibehållande är en outhärlig Nödvändighet. De klokaste Fruntimren befria Sig esomoftast ifrån dylika Wahn-Föreställningar, och detta understundom så snabbt och lätt, att Männens Philosophie dymedelst utskämmes, hwarfvid Deras allmänna Trögtänkheth och Benägenhet för uppenbara Dårskaper blifwer skamligen blottad.

Men hwarföre äro då Mans-Personerna wanligen så orättfärdiga mot oss Qwinnor? De förleda Oss ju att begå Fel-Steg; Men äro sedan de första, som skälla Oss för att hafva lånat Dem Wåra Öron. Låt Oss härfvid nogsamt ihågkomma, att Männen begå sjelfwa Fel, hwilka äro tusende Gånger gröfvre – och likwähl kunna De continuera Sin Framfart utan Straff. Ty läggen detta på Minnet: Alla de af Männen skapade förutfattade Meningarna äro till Gagn och Nyttja blott och bart för Dem, medan såwähl Deras som Wåra Egna alla äro emot Oss.

”Fru Minerfva”

<<<<<<< >>>>>>>

Med sista Posten från Stockholm äro hitkomne Modeller af Hof-Dräcktén och allmänna Kläde-Dräcktén för Könet, äfven allmänna Mans-Dräcktén och några för Militairen; De förra kosta 8 Shilling, de senare blott 3 d:o, och finnas å Bok-Tryckeriet att köpa.

Sedan förra Weckan saknas en förkommen spansk Hund, vitraggig med swart fläck öfwer Länden och en på Ryggen samt swarta Öron; Den som densamma kan återskaffa och på Bok-Tryckeriet tillkänna gifwer skall få skälig Wedergällning.

Continuerad Åter-Blick på det senaste Decenniet utaf Hans Majestait Konung Gustaf III:s hittillsvarande nådeliga Regerings-Tid – Andra Delen af Trenne

Förvaltningen

Omedelbart efter Hans Majestaits lyckeligt genomförda Stads-Coupe Den 19 augusti 1772 företog Vår Monark i rask Tackt ett Antal vällofvliga och kloka Reformers, som gynnsamt återverkade på Tillståndet i Riket. Här bör främst nämnas många Ämbets-Mäns Afvsättande, i dylika Fall då de wisat otvetydig Försumlighet och rentafv Miss-Skötsel uti Tjänsten, samt på dem, hvilka wisseligen nådeligen skonades, ökade Krafv på Effektivitet och snabbare Handläggning af de differenta Ärendena. Dock torde den omfattande Förekomsten af hemliga Mutor wara en ännu kvardröjande Styggelse och tillika ett swårutrotligt Gissel inom Landets Förvaltning.

Stats-Finanserna

Widare hafva Stats-Finanserna sanerats genom en Mynt-Realisation af Åhr 1776, innebärande en Öfver-Gång från Koppar-Mynt-Fot till Silfver-Mynt-Fot, hwarwid ett Silfver-Lån i Ut-Landet möjliggjort Sedlarnas In-Lösande till halfva deras nominella Würde. Beträffande Rikets Näringar hafva äfven flere fysiokratiska Reformers sett Dagens Ljus, hwilket gynnat Odlingen å Lands-Bygden, och dessutom hafver det föråldrade Skrå-Systemet änteligen börjat uppluckras till Förmån för ett friare Närings-Lifv.

Rätts-Skipningen

Vår Nådige Konung hafver äfvenledes genomfört flere för Vårt upplysta Tide-Warfv kännetecknande Reformers präglade af christeliga Barmhärthighets-Tanckar, hwilket i synnerhet hafver skett inom Rätts-Skipningen. Tortyr är numera förbjuden, Döds-Straffet hafver inskänkts, och åtskillige Brotts Död-Straffs-Påföljd hafva betydligt begränsats, då Jämförelse gjöres med motsvarande Brotts-Påföljder i 1734 Åhrs Lagar.

Religionen

Åhr 1781 införde Hans Majestait ett s. k. Tolerance-Edikt, hvarigenom Bekännare af främmande Christna Religioner kunna inflytta till Vårt Land och fritt utöfva Sin Religion. Ett särskilt s. k. Jude-Reglemente skall i nästa Åhr införas i Syfte att gifwa motsvarande Rättigheter till penningstarka Judar att i Städerna Stockholm, Göteborg och Norrköping fritt få utöfva Sina Näringar.

I det följande Numret utaf Vår Bilaga skola Wi afslutningswis skildra de viktigaste Reformerna inom Det Swenska Culture-Lifvet, som Hans Majestait Konungen låtit genomföra under Dess första Tio År å Den Swenska Tronen.

.....

Offer-Gärd på Hans Kongl. Maj:ts Vår Allernådigste Konung GUSTAF den III:s Namns-Dag Den 6 Junius:

Guds Behag blefv wunnet, Sen Din Sol upprunnit,
Högt i Ährans Famn.

Helgden Tiden sirar, Tiden heligt firar,
Store GUSTAFs Namn.

Nitiskt Tro i enskilt Bo, Gläds, att Offer få frambära,
Konungen till Ära.

S L U T

QWARTALS-BILAGA TILL CARLSCRONA WECKOBLAD

Årgång 2 N:o 3 Anno 1781 Pris: 5 Shilling

Högt Ärade Läsare,

I denna innewarande Års tredje Bilaga - wars Nummer utöktas till hela 6 Sidor! - hafver Wi Nöjet att i ett par längre Articular kunna gifva Allmänheten nödiga Upplysningar om såwähl hurusom Culture-Lifvet i Wårt Rike utaf Hans Majestait Konung Gustaf III under det senaste Decenniet på åtskilliga Områden blifvit gynnat, som om den nytillträdde GaljonsBildHuggaren J. Törnströms Bakgrund; Densamme är med Dess Famillie nyligen hitflyttad.

Emellertid nödgas Wi äfven upplysa om den Catastrophe, som drabbat såwähl Den Kongliga ÖrlogsFlottan som mången Familj härstädes i Carlscrona genom Fregatten Sofia Albertinas Skepps-Brott nyligen å den Holländska Kusten, då såwähl Fartyg som Mer-Parten af Besättningen Den 20:e Augusti gick Sin olyckliga Undergång till mötes.

Med den allra utmärktaste Hög-Aktning

Herr Rodolphe Jeansson von Prahlenschreiber, Hufvud-Redacteur

* * * * *

Citat ur Amiralitetets senaste Rulla:

“Sedan Konglig Majestait igenom Amiral Trolles och Öfversten samt ÖfverSkeppsByggMästaren Fredr. Af Chapmans besynnerliga Försäkringar, att inom 6 Åhr genom Deras Hus-Hållning förstärka Flottan med 16 Rang-Skepp och 12 Fregatter I Nåder behagat förleda Sig till en sådan Orimlighet att I Carlscrona fullbordas, hafver denna nya Inrättning här hwid Flottan blifvit fastställd och en oinskränkt Myndighet lämnad till Varfvs-Amiralen F. H. Af Chapman”.

Tidnings-Redactionens Commentar:

Ofvanstående Citat utgör ett owedersägligt Bewis på att en genomgripande Förnyelse af Amiralitets Ledning på Hans Majestait Konungens Initiativ fortgår, hwilket ska ses i Ljuset af Konungens långwariga Miss-Nöje med Flottans Tillstånd. I Practicen innebär den att Herr Warfs-Amiralen Carl Tersmeden fräntages Dess wiktigaste Uppdrag, nämligen SkeppsByggeriet m.m., ehuru Densamme tills vidare lærer få behålla Ansvaret för Skeppens Tackling och Armering. Förändringens Windar synes således med full Styrka blåsa öfver Wårt Amiralitet, och Fler Hufvuden kunna falla inom en snar Fram-Tid; Ingen inom det gamla Gardet torde sitta säkert.

.....

Noterat:

Den 6:e Augusti ankom Herr Amiral-Generalen Henric Af Trolle för permanent Inflyttning i Amiralitets-Huset, beläget i nord-östra Hörnet af Korsningen S. Kungs Gatan och Ö. Prins Gatan, wilket genomgått en just afvslutad Renovering. Dess Famillie består af - förutom Trollen personligen - Dess Maka, en Son och Dotter samt Dess Svägerska Fröken Charlotte Carleson.

Den 10:e-11:e Augusti inträffade utanför Den Holländska Kusten en för Carlscrona och Flottan nog så sorgesam och tragique Händelse, då Skeppet Sophia Albertina under en svår Storm därstädes led Skepps-Brott, hwarwid hela dess Besättning torde hafva omkommit - se nedan.

Den 23:e Augusti var Herr General-Amiralen H. Af Trolle Vård för de Inbjudna vid en stor Middag i Dess Ämbets-Hus; och trenne Dagar senare, nämligen.....

Den 26:e Augusti, war Stor Fête hos Gross-Handlare Krook å Dess Lant-Egendom Afvels Gärde, där flera af Carlscronas mest prominenta Samfunds-Medlemmar woro Gäster, wilka fägnades rikligt. Bland dessa kunna nämnas Herr Amiral-Generalen Af Trolle Herr Cammar-Rådet Broomé, Herr Commerce-Rådet Pihlgardt, Herr Härads-Höfdingen Håkansson, Herr Varfs-Amiralen Tersmeden m. fl. Den solenna Fêten förhöjdes icke minst genom att Skålarne saluterades med Skott af 16 Canoner. **Den 19:e October** afvskedades i Frankrike Landets Finans-Minister Necker af Dess Konung, sedan ifrågawarande Minister visat Sig hafva det dåliga Omdömet att låta offentligt redowisa Det Fransyska Konunga-Rikets catastrofalt usla Stats-Finanser.

Den 21:e October deltog ett ansenligt Sällskap af Flottans och Stadens öfvrige Prominencer i den förnämliga Fête, som afvhölls hos Värden Hans Excellence Herr Militaire-Amiralen Grefve Johan Anton Wrangel uti Dess nya Boställe, beläget vid den nordliga Änden af Drottning Gatan i Cofferdi-Hamnens Närhet. Beträffande denna sårkilda Begifvenhet och dess Bakgrund, v. g. se nedan.

Den 1:e November firades H. K. H. Cron-Prinsens Födelse-Dag med stor Diné och Soupé för de prominenta Gästerna hos Herr Amiralen Matthias Lillienancker.

Äfvenledes hafver från Amerika meddelats en suprikerande Nyhet af synnerligen stor Betydelse för det s. k. Amerikanska Frihets-Kriget mellan Colonisterna och det Engelska Moder-landet, nämligen den att den förenade Fransk-Amerikanska Armén, ledda af Befäl-Hafvarne Washington och Lafayette, wid Yorktown wunnit ett mycket betydelsefullt Slag mot den Brittiska, wilken leddes af General Cornwallis; Warfvid Ödets Wåg-Skål torde hafva tippat öfver till Colonisternas Fördel.

Af rifvna Hus äro följande Byggnings-Materialier och Persedlar till kjøps, såsom Mur-Tegel, Kåkel- eller Pott-Ugnar, Fönster-Lufter med Fönster och Luckor, Dörrar med dess Låsar, Gång-Jern och Karmar, Jern-Galler, Bräder och Timmer, med mera, som ej så noga kan specificeras, då det i största Hemlighet om Natten bärgade Godset först tarvar en närmare Besiktning. Närmare Underrättelse härom lämnas på Amiralitets Gatan i den Wallenstiernska Gården.

Några allmänna Upplysningar om den nyutnämnde Galjons-Bildhuggaren Johan Törnström, wilken till Vår Örlogs-Stad nyligen hafver hitflyttat

Till stor Ledsnad hafver Enhwar, som å Örlogs-Warfvat tagit i Ögna-Sikte Hans Majestäts Krigs-Skepp, hwilka merendels blifvit tillskapade därstädes, sedan länge kunnat åse, hurusom de Kongliga Fartygens Galjons-Figurer, wilka förr i Tiden baktill woro försedda med prunkande Ackter-Castell och framtill med uppspringande ilskne Leijon, då ju Carlscrona Örlogs-Stations allra förste Bildhuggare Henrik Schütz hade Namn om Sig att wara en konstrik Mästare, sedermera i stället blifvit equiperade med Gallioner, hwilka snarare synes wara utförda af gemenliga Dille-Tanter.

Höga Wederbörande hwid Rikets Amiralitets-Ledning föranleddes därför att småningom beklaga Sig öfver detta tilltagande Miss-Förhållande. Sålunda heter det redan i en Skrifvelse af Åhr 1771 angående de i Carlscrona byggda Skeppens Galjoner att de woro ”.....så danade och tillskapade att man lika som den tiden, då Mäster Jöns war Målare, måste teckna med Bok-Stäfwer på hvarje Bild hwad de egentligen skall representera och föreställa, nämligen, att det skall vara ett Lejon, som dock liknar snarare en Hund, och att en defigurerad och

estropierad Jupiter och Mars ej måtte blifva tagne för några alldeles obekanta Sjö-Spöken, och så vidare.”

Emellertid lærer Saken nu framdeles blifva afvsevärt upphjälpt, då på Tillskyndan af Den i förra Året af Konungen utnämnde Arbets-Directeuren, tillika Skeppsbygg-Mästaren vid Kongliga Skeppsvarfvet härstädes, Herr Öfversten.Fredric Henric Af Chapman, låtit utse en ny Amiralitets-Bild-Huggare hwid Namn af Johans Törnström, hvilken äfven under den gångna Sommartiden med Dess Famillie hitflyttat, och därvid bosatt sig i Qwarteret Mörner strax väster om det nyuppförda Skeppsbyggmästare-Bostället å Westra Udden. Förutom den nu 37-Åhrige Bild-Huggaren och Dess Hustru utgjöres Famillien för närvarande af 4 minderåhriga Barn.

Denne Johan Törnström föddes såsom Johan Andersson Den 18:e April Åhr 1744 i Tortuna Församling, Ekeby Socken uti Västermanland såsom Son till Bonden och Rust-Hållaren Anders Persson och Dess Maka Maria Persdotter. Gossen, under Uppväxten gemenligen kallad Johannes, visade redan tidigt konstnärliga Anlag, då han med stor Ifver ägnade Sig åt att snida Träfigurer samt utföra Modeller i Lera. Denna Talent uppmärksammades och föranledde Ynglingens Flytt till Wästerås för Dess Förkofvran, hwilken sedermera continuerades i Stockholm.

Därstädes kom Johan i Början af 1770-talet i Lära hos Ornament-Bildhuggaren Fast, hvilken i Sin Tur arbetade under den högt ansedde Meubel-Snickaren J. E. Rehn, wida berömd såsom förnämlig Konglig Hof-Lefverantour samt werksam såsom Inredare å Det Kongliga Slottet. Förutom att hwid denna Tid ändra Efternamnet till Törnström torde Johan äfven hafva studerat Figur-Teckning hwid Kongliga Konst-Academien. Dessutom ingick han åhr 1772 Äktenskap med Jung-Frun Lovisa Margareta Löfberg, vilket snarligen wählsgnades med en stadigt wäxande Barna-Skara.

I Åhret 1775 övergick Johan Törnström till att arbeta i en annan Bildhuggar-Werkstaden i Hufvud-Staden, hwilken ägdes af Artisten Adrien Masreliez. Förutom att utföra vissa Ornament till Det Kongliga Slottet torde han även lefvererat Arbeten till Djurgårds-Varfvet, där Skeppsbyggmästaren Chapman hwid denna Tid var lifvligt werksam med diverse Fartygs-Byggen på Beställning af Det Kongliga Amiralitetet. Till de rikast ornerade torde höra Den Kongliga Skonerten Amphion samt Ost-Indie-Fararen Gustaf III. Sålunda torde Öfverste Chapman härwid fått Ögonen på Törnströms osedvanliga Begåfvning, och sedermera haft Densamme i Åtanke i Samband med Öfverstens Utnämning till Arbets-Directeur härstädes i Örlogs-Staden i förra Åhret.

Med Tanke på Herr Chapmans och Herr General-Amiralen Henric Af Trolles grandiosa Plan att under blott Trenne Åhr å Örlogs-Varfvet bygga icke mindre än ett tjogtal Fartyg - lika många Linje-Skepp som Fregatter - samt att equipera dem med magnifiqua Galjoner etc., torde den nytillträdde Amiralitets-Bild-Huggaren Johan Törnström med dess Gesäller under lång Tid framåt ingalunda sakna Sysselsättning, hvarföre De tillönskas all Framgång i Dess wiktiga Wärfv. **Nota Bene:** Se för öfvrigt den stolta Wersen å nästa Sida!

Med Anledning af den å föregående Sida omnämnda osannolikt ambitiösa af Herrarna Trolle och Chapman framtagna samt af Hans Majestait Konungen

approberade Planen att forcera SkeppsByggeriet till en tillförne aldrig skådad Hastighet återgifves här en stolt Wers hwilken anspelar på det djärfva Företaget:

**”Så gack då ut på Hafvet wida
upplifva Gustaf Wasas Namn
Gustafvers Stor-Wärck bör Du sprida
Kring Werlden uti hwarje Hamn”**

* * * * *

Gifves Allmänheten tillkänna:

**Den berömde Virtuosen Herr CapellMästaren La Hay
will i Morgon med wederbörligt Tillstånd å RådhusSalen uppföra
En brilliant Vocal- och Instrumental-Concert
hwarwid många Musique-Amaterurer skola assistera
Biljetter á 2 Daler SilfverMynt**

*Bortstulet är en Hand-Lyckta af Bleck med 2:nne Glas samt 1 Dussin
hwita Porcelins-Tallrikar. Den som å Tryckeriet kan lemna nödiga
Upplysningar om vem Tjufven torde wara erhåller skälig Weder-Gällning.*

*Hos Sko-Makaren Niclas Beckström finnes alla Sorters Dricka
för billigt Pris, som är boende wid Skjepps-Bro-Gatan i Kalfv-Hagen.*

*En Brännwins-Panna, om ett Fat rymlig, och så godt som ny,
är till Salu; Närmare Underrättelse erhålls på Bok-Tryckeriet.*

Den sorgliga Nyheten hafver nått Redactionen att den förnämlige Swenske
Compositeuren och violinisten Anders Wesström, född 1720, i detta År
afvlidit i Gäfvle, warwid en under senare År tilltagande Dryckenskap
desswäre werksamt torde hafva bidragit till Dess Ända-Lycht.

Arbets-Directeurs-Bostället å Branta Berg hafver färdigbyggt

Efter en forcerad Bygg-Tid af blott 8 Månader hafver af Den Kongliga
Cronans Arbetare å den nye Arbets-Directeuren å Det Kongliga Örlogs-Varfvet
Herr Öfver-Skepps-Byggmästaren Fredric Hendric af Chapman ett rart Boställe
uppförts i Vestra Delen af Qwarteret Anckarstierna, beläget helt nära Varfs
Gatans högst belägna Punkt å Branta Berg. Ifrågavarande Byggnad, af Trenne
Wåhningas Höjd, hafver onekligen Caractaire af wählproportionerad Herr-Gård,
hwilken å ömse Sidor flankeras af Tvenne Flygel-Byggnader, att nyttjas såsom
Bostäder för hvarsin Under-Skepps-Bygg-Mästare. Dessutom hafver planterats
Rader af Träd, hwilka i sinom Tid komme att bilda en Träd-Allé i Form af en
grön Gång, utgående från Constapels-Gatans södra Ände, hwilken med Tiden
torde försköna Uppfarten till nämnda förnäma Bo-Ställe.

Underättelse om Hans Majestaits Fregatt Sofia Albertinas fatala Skepps-Brott samt Besättningens olycksaliga Öde

Wår Örlogs-Stad hafver nåtts af den lika fasliga som sorliga Nyheten om att skeppet Sofia Albertina, tillhörande Den Swenska Flottan och hemmahörande i Wår Örlogs-Stad, under Dess Seglats utanför den Holländska Kusten därstädes gått i Kvafov under en Storm Nära Staden Kexel. Ifrågavarande Catastrof, som lærer hafva inträffat Den 20:e Augusti, är förvisso desto allvarligare som de flesta af Besättnings-Männen blefvo Offer för de vredgade Wågorna. Dess Capten Öfverste-Lieutenant Malmsköld och samtliga öfvriga Officerare, liksom ett ansenligt Antal af Manskapet, förolyckades därfvid. Utaf den totala Besättningen af 419 Man blefvo blott 31 räddade. Den Sorgliga Händelsen har väckt stor Förstämning i Carlscrona, synnerligen bland de Familjer, hvilka hafva mist någon nära Anhörig. En af dessa är Herr Varfvs-Amiralen Carl Tersmedens Hustru, hvars aflidne Broder var den ofvannämnde Befäl-Hafvaren.

.....
Ifrån en Christelig Menniska är till Directionen för Frimurare-Barn-Huset insändt 9 Riksdaler Specie eller 54 Daler S:mt., för hwilken hederlig Gåfwa Directionen aflägger wördsammaste Tacksägelse, samt af upprichtige Hjertan önske, det Wår Herre måtte den gode okände Gifwaren med Råd och rik Wälsignelse wedergälla.

.....
*En Metall-Wikt om ett Skål-Pund är i förwar tagen;
Hwarom vidare Underrättelse fås på Bok-Tryckeriet.*

Afvslutande Åter-Blick på det senaste Decenniet utaf Hans Majestait Konung Gustaf III:s hittillsvarande nådeliga Regerings-Tid gällande Culture-Lifvet

Inom Culture-Lifvets mångskiftande Ytringar är som bekant Wår Nådige Konung såwähl en stor Entusiaste som en pådrifvande Reformator. I synnerhet Den Sceniska Konsten är Majestaitets särskilda Sköte-Barn, hwilket bland annat rentafv resulterat i diwerse Alster, författade af själfva Den Kongliga Fjäder-Pennan, såwähl Opera-Libretton som åtskillige Tal-Piécer, samt äfven Hans Majestaits Egen Medverkan å Tiljorna antingen såsom Regisseur eller rentafv Acteur (!) wid Spectaclers Framförande å Scenen.

Denna Excentricitet nödgades dock Konungen motwilligt afvbryta, sedan såwähl Majestaitets Råd-Gifvare som utländska Ambassadeurer påtalat det högst olämpliga i att en europeisk Monark sänkte Sig till den milda Grad att framträda såsom simpel Task-Spelare å Thalias Tiljor. En Ersättning för denna Förlust utgör måhända i någon Mån den Faiblesse som Hans Majestait wisat för praktfulla – ehuru högst kostsamma – Divertissements under Medverkan af Hofvet i den Kongliga Parken å Drottningholm Sommar-Tid, hwilka wahnligen varit inspirerade af Medeltidens Riddar-Spel.

Hans Majestaits frankofila Bøjelser och påtagliga Influéce af den Fransyska Hof-Culturen framgår icke minst af Dess dagliga ceremoniella Morgon-Ritual, den s. k. Levén, hwid wilken Konungens fashionabla Uppstignings-Wahnor begapas af särskilt utwahlda Spectateurer, hwilka alla, stående i en halfv Cirkel i Konungens Sofv-Cammare, åtnjuter det outsägliga Nöjet att åse hurusom Monarken påklädes under det att Högst Densamme nådigt converserar med den utwahlda Skaran. Beträffande själfva Begreppet Levé hwad gäller såwähl Ordet som dess Innehåll kan det härledas till Den forne Fransyske Konungen Ludwig XIV:s Morgon-Ritual i det berömda Kungliga Slottet Versailles utanför Paris.

Det torde äfven wara bekant, att Wår Konung äfven hafver en påtaglig Faiblesse för praktfulla Kläde-Dräkter. Dess Intresse hafver som ju direkt på Dess Initiativ föränlett Tillkomsten av Den Swenska Dräkten, wilken i olika Färg-Ställningar tillämpas inom Hofvet, men äfven påtagligt influerat Ämbets-Manna-Dräkterna och Krigs-Machtens Uniformer.

Konungens Dräkt-Reform ska ses mot Bak-Grund af den merkantilistiska Åskådningens Hufvud-Princip, nämligen den att för att gynna ett Lands Valuta-Balance bör man eftersträfva minskad Import respektifve ökad Export. Tygerna till Den Swenska Dräkten böra således i möjligaste Mån tillverkas inom Riket, ehuru i Adels-Kretsar ett wisst Miss-Nöje kunnat förmärkas på grund af den bristfälliga Qwaliteten, wilket föränlett en icke ringa Smyg-Import af dyrbart Siden.

Men Wår Konungs Culture-Mission är ingalunda begränsad till Hofv-Cretsens Domain. Förutom att på differenta Faconer stödja Witterhet och Konst genom att såväl uppmuntra som pecuniért understödja diverse Artister och Talenter inom skilda culturella Områden, dels Swenska, dels inhämtade från Ut-Landet, lät Hans Majestait par Exemple redan i Dess första Regering-År 1771 inrätta Musikaliska Academien, därpå det följande Året 1772 Målare- och Bildhuggare Academien, samt 1773 Kungliga Baletten. Tecken finnas äfven på att Konungen ärnar upphjälpa såväl Tale-Konsten som Skrifv-Konsten på det Swenska Tungo-Målet. Måhända kan i Framtiden rentafv en Svensk Academie i detta wiktiga Ämne komma att bildas? "Ars longa – Vita brevis".

<<<<<<< >>>>>>>

**Poetiskt Försvar af Den utaf Hans Majestait Konungen
i Åhret 1776 i Nåder creerade samt föreskrifwna Swenska Dräkten:**

G III G III G III G III G III G III G III

**Säg, är det icke Rätt att en Gång blifwa verkligt Swensk,
Då Man så länge wisat sig i Klädnad, helt utländsk?
Säg, är wähl manne icke då Wår Konung GUSTAF währd,
Att det nu blifver Slut uppå ett fåfängt Modes Flärd?**

G III G III G III G III G III G III G III

S L U T

QWARTALS-BILAGA TILL CARLSCRONA WECKOBLAD

Årgång 2 N:o 4 Anno 1781 Pris: 5 Shilling

Högt Ärade Läsare,

Då Carlschronas Allmänhet wisat ett så ansenligt Intresse, att Antalet Köpare af detta Wårt nya Alster stadigt ökas, och dess Fortbestånd tills vidare därigenom blifver säkrat, så torde därmed warda bewisat, att dess Innehåll hafver Förtjänsten att innehålla synnerligen intressanta Articular uti de mest disparata Ämnen, såwähl matnyttige dylike som deras raka Motsats, därmed bevisande Vår Tidnings-Redactions stora Räck-Widd och dess oinskränkta Ambition att, ej blott med nyttiga och nöjsamma Notiser i skilda Spörsmål, utan äfven gifva Wåra hederwårda Läsare såwähl värdefulla Upplysningar som löst Sqwaller om Sakernas i bästa Fall Rådande Tillstånd m.m., hwilket Wår Redaction med den största Satisfaction noterar, samt åtnjutande Allmänhetens Förtroende däräfv känner sig såwähl hedrad som ärad.

Med den allra utmärktaste Hög-Aktning

Herr Rodolphe Jeansson von Prahlenschreiber, Hufvud-Redacteur

KUNG ÖRELSE AF MAGISTRATEN

Med Afvseende på den snarligen instundande Jule-Högtiden meddelas härmed att Förbud råder mot att inne på Gårdar eller allmänna Platser lossa Skott eller kasta Raketer; Hvarfvid det åligger Stads-Fiscalen med Dess biträdande Betjäning att hålla noggrann Uppsikt, samt äfvenledes Den, som Sig däremot förbryter, lagligen tilltala.

Likaledes meddelas att Eho, som under Högtiden på Golfven strör Halm i Sitt Hus och sålunda förhöjer Brand-Risquen, gjöre Sig skyldig till Förbuds-Brott, och böte därföre 40 Shilling Sifver-Mynt.

OBS! Bot mot Nagel-Besvär, Likörnar m.m. OBS!

Juden Samuel Moses som logerar hos Amiralitets Bom-Mästaren Widbom på Skeppsbrogatan kan erbjuda följande: 1:o Kan på ett så subtilt Sätt borttaga Likörnar, att man inte känner den ringaste Smärta under Operationen; 2:o Hafver ett Torr-Pulver som hindrar Skjörbjugg, borttager Vin-Sten och gör Tänderna vita; 3:o Kan lära hvem som helst som det åstundar att kallt destillera Bränn-Win till åtskillige Slag; 4:o Kan äfven på ett behändigt Sätt upplösa Naglar som vuxit sig in i Köttet.

Nödiga Upplysningar om Hans Excellence Herr Militaire-Amiralen
Grefve Johan Anton Wrangels nya Boställe i Kalfv Hagen

Den 21:e October deltog ett ansenligt Sällskap af Flottans och Stadens öfrige Prominencer i den förnämliga Invignings-Fête, som afvölls hos Värden Hans Excellence Herr Militaire-Amiralen Grefve Johan Anton Wrangel uti Dess nya Boställe. Herr Grefvens nyligen företagna Flytt till detta Hus, beläget vid den Norra Änden af Drottning

Gatan i Cofferdi-Hamnens Närhet, tarfvär för den intresserade Läsaren en närmare Förklaring, hwilken i Hufvud-Sak torde wara den följande:

Själwva det ansenliga i trenne Wåningar uppförda Bonings-Huset hitflyttades ursprungligen från Runneby redan wid Carlsronas Tillkomst af salige Herr Handels-Mannen Thore Christoffer. Den omfångsrika Byggnaden kallas gemenligen det Anckarcroonska Huset efter Christoffers Söner, wilka adlades till detta Namn och bebodde ifrågawarande Ställe. Huset hafwer i synnerhet interieurt af Cronan nyligen blifwit renoverad till tidigare ej skådad Glans. Anledningen därtill torde wara att den Ynnest, som därigenom wederfarits Grefve Wrangel, med all Sannolikhet afwser att utgöra ett Kongligt Nåde-Wedermåle åt Grefve Wrangel, enär Densamme enligt Ryktet under det föregående Året hade bespetsat Sig på att Dess Carriere skulle krönas med Utnämmandet till General-Amiral.

Dock blifw Herr Grefwen istället snöpligen snuwad på detta Ämbete, då ju det som bekant wid Början af Årets Sommar kungjordes att det i stället sensationellt nog skulle tillfalla dåwarande General-Majoren wid Skärgårds-Flottan Henric af Trolle. Detta öwerraskande Besked torde desto mer hafwa grämt Herr Grefve Wrangel som han innan den förwäntade Utnämningen i god Tro lät anskaffa ett stort Antal förnämliga Möbler att pryda Dess förmodade Nedsättande uti Amiralitets-Huset. Det öwäntade Beskedet torde hafwa gått Grefve Wrangel synnerligen tungt till Sinnes – han lærer enligt Ryktet därwid hafwa uttalat att han “detesterade den Dag då han blifw född”.

Emellertid kom snart Saken att taga en betydligt agreablare Wändning för Hans Excellence. Hans Majestait Konungen hafwer nämligen af Baron Ruuth låtit inköpa det öwännämnda Huset för 5. 000 Riksdaler att nyttjas till Bo-Ställe för Militaire-Amiralen. Grefve Wrangel öfwerlämnar därföre nu i Utbyte Dess hittillswarande tämligen oansenliga Hus i sydöstra Hörnet af Korsningen mellan Drottning Gatan och Östra Amiralets Gatan, hwilket istället fragment kommer att nyttjas af Amiralitets-Domstolarne. Man tillåter Sig därföre hysa den fromma Förhoppningen att Hans Excellence Grefve Wrangel genom Denna alldeles särskilda Kongliga Nåd i någon Mån funnit Tröst i Beswikelsen, och således numera i något lägre Grad torde hata den Dag då Högst Densamme blifw född.

.....

Anonymt Poème af en Admirateur till Dess Utwahlda Till Mitt Hjärtas Mademoiselle

Min allra bästa Wän, hur mår Du? Säg mig strax, min Sköna,
Skall jag ej mera något hemligt Brefw ifrån Dig röna?
Skall så i owiss Ledsamhet min ädla Tid förgå?
Wår dolda Kärleks Ljufvlighet, skall den ej mer bestå?
Och om det löper Sqwaller kring i Staden och på Bygden
Om oss, så låt oss Fanders ge åt Äran och åt Dygden!
Helt ensam sitter jag nu här, som Haken utan Hyska,
Och har wäl rätt nu helt glömt bort, båd´ Kortspel och Fransyska.
Må wähl, och skriv nu snart till mig, min allra bästa Wän,
Du hafwer wähl ej bortglömt den, hwars Kärlek lever än?

Din discrète af Cupido Pilar
swårt ansatte Amant

*Till Köps finnes hos Herr HandelsMan Bjäfs:
Kappor och Muffar af Siden-Sarge, Kragar af Flor, Moucher, Myssor,
broderade Sko-Blad, Spännen och Hår-Pungar, Blek-Puder, Puder-Qwastar,
Guld- och Silfver-Galoner, Sol-Fjädrar af alla Pris, Plån-Böcker, Caraffer,
Guld-Berlocker, Friser-Kammar, Tand-Petare, Spansk-Rör, flere Slags
Elfenbens-Arbeten, samt Tyger till Kläder och Kappor*

.....

*Förleden fredag är en gråspräcklig Kalkon-Höna bortkommen;
Den som detta Creatur kan tillrätta skaffa undfår hederlig Wedergällning,
då detta på Bok-Tryckeriet angifwes.*

*Hos ett Herrskap här i Staden åstundas en Betjänt som kan servera Bord,
kamma Hår samt skjutsa. Närmare Upplysningar därom kan discrète
erhållas å Stadens Bok-Tryckeri.*

Moralisk Betraktelse i poetisk Klädnad diktad af en förfärad Lant-Bo med Anledning af Dess nyligen i den lastbara Örlogs-Staden Carlscrona aflagda Besök

Ju närmre jag åt Staden hinner, ju mera Bygdens Lugn försvinner.
Hwid hwarje Steg en ny Förlust. Jag tankfull genom Bommen klifver.
Mitt Qwal en Suck ur Bröset drifwer, och Nöjet ger sin sista Pust.
Hwad ser jag här? En mängd af Därar, som åka fritt på Lyckans Wagn:
De Storas Pracht, de Uslas Tårar, som icke ides göra Gagn.

Jag ser, hur Fräckhet går och trugar, när som Förtjänsten går och bugar,
Hur Guld här dyrkas mer än Wett. Jag ser, hur Dygdens Fall tillstundar
Jag ser - nej, håll! -mitt Öga blundar! Jag redan har för mycket sett.
Jag hör ett Knot från gamla Narrar, ett hånfullt Tal af Sprättars Hop,
Af Stoj och Buller Marken darrar; Min Hwila störs af Pöbel-Rop.

Jag hör, hur Lättjan äfwen gnyr om Wäxel-Cours och dyra Tider;
Hur Sjelfvs-Wäld klandrar Lag och Bud, hur Lasten Oskuld will förföra,
Men ganska sällan får jag höra, att någon enda fructar Gud.
Jag går att dessa Griller glömma, där Sällskap under Tids-Fördrifw,
Bland Wänner andra Wänner döma, och Tadet utgjör Lagets Lif.

Från dem, som läskar så sin Strupa, att Wettet dränks och Kroppen stupa
Från dem, som Korten lönnligt blandar, och som kring Dygden gör en Lofv,
Från dem som andras Lycka strandar och blir Filurers Winst och Rof,
Jag flyr, och wänder hastigt om, och lämnar Staden som jag kom,
Helt mätt på detta Näste, som, ju borde kallas ett SODOM!

* * * * *

*Med Afvseende på instundande Högtider wid Årets Slut samt
i den wälwilliga Afvisikten att fägna Läsaren med en stämmingsfull Dikt,
wilken torde föranleda wiss Efter-Tänka inför snarligen infallande
Jul- och Ny-Års-Helger, hafver Vår Tidnings-Redaction det synnerliga
Nöjet att låta publicera följande poetiska Sång-Text,
wilken tillika utgör en traditionell Jul-Wisa:*

*Jul-Kusan och Kakan samt Vört-Bröd och mer
Med Skinkan och Bringan på Disken;
Jul-Ljusen och Halmen Wi utbredda ser,
Ös Senap och Smör uppå Fisken.
Barn leka i Halmen och Jul-Tuppen tar
Och Ungdomen hundrade Lekar nu har
De vila, de sitta, de visken.*

*Upp lustigt att lefva när allting går väl!
Vad batar att sörja och kwida?
Bort med allsköns Oro, all Tvedräkt och Gräl,
som Jul-Bocken aldrig kan lida.
Nu njuten af Winet; Att Drufvan väl är,
Av all Världens Fruchter som Grödan frambär,
Den främsta lär ingen bestrida.*

* * * * *

*Slutligen tillönskar Vår härvarande Tidnings-Redaction
Alla och Envar men synnerligen Våra Trogna och flitiga Läsare
En God Jul med mycken Wäl-Plägnad samt äfvenledes
Ett Gott och Lyckligt Nytt År!*

* * * * *

S L U T